

vede over al jordiff Forføngelighed, saa kunde vi maasse ad den Vet udrette Noget, og dersom vi overhovedet kunde bidrage til at udbrede de sunde og gode Tanker, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) sluttede sig Foredrag med, og til at opdrage sande Mennesker, der vare uimodtagelige for al Slags ydre Klitter, saa vilde jeg ogsaa være enig med ham deri. Men det vil være umuligt for os ved at stoppe den ene Kilde, som dette Lovforslag omhandler, at forhindre, at Forføngeligheden drifter af Lufinde andre mer eller mindre smudsige og uhumske Kilder. Her er under alle Omstændigheder det givet, at det, der er sat som den virkelige Betingelse for at opnaa saadanne Udmærkelser, er borgerlig Fortjeneste, det er Fortjeneste i Statens Tjeneste. Det kan blive mer eller mindre rigtigt bedømt, hvorvidt en saadan Fortjeneste er tilstede, men det er under alle Omstændigheder Samsundsdyder, der her blive gjort til Gjenstand for offentlig Belsønning. (Stemmer: Ja, set fra een Side!). Det skal ses fra den Side, som ene har Ret til at se det, fra deres Side, der staa i Spidsen for Statens Styrelse. Naar de Herrer tale om, at Reaktionen er i Fremstid, saa vil jeg sige: Lader os blive ved at gjøre Dvergreb paa Dvergreb, lader os blive ved at glemme, at vi ikke have andet at gjøre her end at tage Del i Lovgivningsarbeidet, lader os blive ved at gribe ind i Administrationen, i det, der er forbeholdt Kongen i hans Prærogativer, saa kunde vi maasse kalde en Reaktion frem; endnu tror jeg Gud ske Lov ikke, at den er tilstede.

Tanber: Flere af de foregaaende Talere have bemærket, at der ikke er Sandsynlighed for, at dette Lovforslag vil blive vel modtaget af den ærede Regjering, men jeg for mit Bedkommende maa tilstaa, at jeg egentlig talt ikke kan nære nogen Tvivl om, at den ærede Regjering vil tage særdeles vel imod det. Jeg støtter ikke dette Haab paa den forholdsvis gunstige Modtagelse, som et af mig indbragt Lovforslag fik for saa Dage siden. Det var nu den Dag, og jeg betragter det som et eiendommeligt, ret smukt Sammentraf, at den Smødekommun, som den meget ærede Conseilspræsident og Finansminister viste over for et af mig indbragt Lovforslag, netop skulde indtræffe Marsdagen efter, at vi havde staaet over for hinanden ved Valget i Slagelse. Det er dog, som sagt, ikke Mindet derom, som bringer mig til at nære saa gunstige Forventninger om Regjeringens Stilling over for dette Forslag, men det er en Uttring, som forleden Dag ved en minderværdig Leilighed faldt fra et Medlem af den nuværende Regjering, idet den meget agtede Kirke- og Undervisningsminister erklærede, at han betragtede det som en af sine Opgaver — og vel ogsaa som Regjeringens Opgave — i Almindelighed — at opdrage Folket til Dplysning, Gudsfrugt og Ydmyghed: saaledes

var det nok han sagde. Naar en Regjering betragter sin Opgave paa den Maade, kan der neppe være Tvivl om, at den vil gjøre sit til at bortrydde de Hindringer, som Statsmagten har reist, for at den rette Mand kan komme tilstede i Folket. Det er ganske sikkert ikke let for nogen Regjering og heller ikke for Representationen, for Lovgivningsmagten, for Statsmagten i det Hele, at udvøe nogen umiddelbar opdragende Virksomhed paa Folket; men derimod ligger det vistnok meget nærmere baade for Regjeringen og for Lovgivningsmagten i det Hele, at de søge at fjerne de Hindringer, som forrige Tidens Misforstaaelser have reist for en sand Folkebevidsthed. Det er paa denne smukke Hensigt, som fra Regjeringens Side her er udtalt, at jeg støtter min Forventning, og jeg tvivler ikke om, at den ærede Conseilspræsident, naar han tager Ordet, vil bekræfte min Forventning i saa Henseende. Den ærede sidste Taler (Sagb) bemærkede, at vi ikke derved udrydde Forføngeligheden hos Folket. Forudsat nu, at Forføngelighed er en af vore Skjødelynder, saaledes som vi have faaet at høre ikke blot af den ærede Taler, men ogsaa af adskillige af vore Naboer, er det vistnok fuldbommen sandt, at en saadan Skjødelynd ikke udryddes ved nogen som helst Lovforanstaltning, men derimod maa det vistnok siges, at Statsmagten, naar den under tidligere Forhold har indført Institutioner, som særlig tjene til at opelske saadanne daarlige Instinkter hos Folket, paa sin Side ogsaa har en virkelig Opfordring til at fjerne saadanne Institutioner, for derved i alt Fald at gjøre Sit til, at denne Skjødelynd ikke plejes, udvilles og flourer, saaledes som vi se, at den har floureret siden Holbergs Tid i stedse stigende Grad. Den flourer sandelig heller ikke mindst netop i denne Tid, som det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgkreds (Sagb) ikke kan lide, at man kalder reaktionær. Denne Tid bidrager netop til at bringe den Forføngelighed, som sæler sin Tilfredsstillelse gennem det hele Orden- og Titelvæsen, til at flourere. Som Alle ville have lagt Mærke til, er der Perioder, hvori saadanne Udmærkelser uddeles i stort Omfang, og dette retter sig for en stor Del efter den Maade, hvorpaa de til de forskjellige Tider betragtes, thi Stemningen gaar op og ned i den som i alle andre Henseender, men netop i de senere Aar, i den reaktionære Tid, hvori vi nu leve, har Agtelsen for den Art Udmærkelser antaget en stærkere Karakter, end den har havt paa Tidspunkter, da der herskede en sundere Mandsstemning hos Folket. Fra Regjeringens Side sker der sandelig ikke Noget for at hæmme denne Betragtning. Man ser jo tværtimod, at Ordens- og Titellubdelingen gaar ret livlig for sig. Det er sandelig betegnende, at medens i 1849 den daværende Regjering gjorde Danmark's Borgere til frie Mænd, har Regjeringen, paa saa Dage nær 25 Aar efter, indført en saadan Udvidelse af Rangvæsenet, som nu har fundet